

Enskild motion

Motion till riksdagen 2016/17:214

av **Lars-Axel Nordell (KD)**

Akademisk utbildning för teckenspråks- och teckentolkslärare

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda en akademisk utbildning för teckenspråks- och teckentolkslärare, lämpligtvis vid Örebro universitet, och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige är på många sätt unikt när det gäller teckenspråkets ställning. Som första land i världen beslutade Sveriges riksdag 1981 att erkänna det svenska teckenspråket som de dövas första språk. Det innebär att döva sedan dess har rätt att få skolundervisning och samhällsinformation på sitt språk.

I dag uppskattas antalet döva i världen till ungefär 70 miljoner, varav cirka 13 000 finns i Sverige, medan antalet teckenspråksanvändare, där också teckenspråkstolkare, anhöriga och vänner till döva ingår, beräknas uppgå till runt 100 000 personer i vårt land.

Enligt en grov beräkning arbetar ca 250 utbildade teckenspråkslärare i landet. Tyvärr saknas det idag en lärarutbildning där behörighet ges för att undervisa i ämnet teckenspråk på grundskola och gymnasieskola. Skolverket har glädjande nog bidragit till vissa satsningar för teckenspråkslärare, bl.a. 30-poängsutbildning i teckenspråk vid universitetet i Örebro. Men frågan är om detta räcker. Sedan dess har det införts krav på lärarbehörighet, vilket ytterligare ökar behovet av utbildning av teckenspråkslärare.

Det är ett problem att det saknas tillräckliga lärarresurser för att tillgodose de teckenspråkigas behov. Med fler utbildade lärare kommer teckenspråket att spridas i samhället, vilket kommer att starkt förbättra jämlikheten för döva i Sverige.

Universitet och högskolor ansvarar för utbudet av högskoleutbildningar. Men för att en högskola ska se behovet och möjligheten kan det behövas ett tydliggörande av bristsituationen.

Regeringen gav i februari 2015 Statskontoret i uppdrag att se över teckenspråkstolkutbildningen vid folkhögskolorna. Uppdraget redovisades i en rapport¹ i oktober 2015. Statskontoret bedömer att det finns tillräckligt många kompetenta lärare för att bedriva en tolkutbildning av den dimension som man anser behövs. I stället för att införa en ny lärarutbildning menar de att det är bättre att kompetensutveckla de nuvarande lärarna genom att stärka deras pedagogiska kompetens och teckenspråkskompetens. Det finns även ett behov av att fortbilda yrkesverksamma tolkar.

I rapporten konstateras att det råder enighet om behovet av förstärkt lärarkompetens. Där framgår också att flera folkhögskolor har svårigheter att hitta kvalificerade lärare till tolkutbildningen. Några folkhögskolor anser att det bör införas en teckenspråkslärarutbildning för att säkra den framtida försörjningen av kvalificerade teckenspråkslärare, medan Statskontoret inte föreslår någon sådan lärarutbildning.

Mot bakgrund av det stora antalet utbildade teckenspråkslärare behöver frågan om att inrätta en akademisk utbildning för teckenspråks- och teckentolkslärare utredas. Skall en sådan utbildning etableras bör uppdraget ges till Örebro universitet. Örebro är naturligt mot bakgrund av att staden redan kan betraktas som något av ett teckenspråkskluster. En fjärdedel av alla döva i Sverige bor i Örebro som ett resultat av att där finns såväl riksgymnasiet för döva som riksgymnasiet för hörselskadade.

Lars-Axel Nordell (KD)

¹ <http://www.statskontoret.se/globalassets/publikationer/2015/201525.pdf>